

राज्यात पाणी टंचाई निवारणार्थ कार्यक्रमासाठी
राबविण्यात येत असलेल्या उपाययोजनांकरीता
पुरवणी मागणीद्वारे प्राप्त निधी पाणी पुरवठा व
स्वच्छता विभागाकडे वर्ग करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन (म. व पु.) विभाग

शासन निर्णय क्रमांक- एससीवाय-१०/२०१८/प्र.क्र.४९/म-११

मंत्रालय, मुंबई -४०० ०३२

दिनांक :- ३० जानेवारी, २०१९.

वाचा :-

१. महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्र.बीयुडी-२०१८/२२४५/प्र.क्र.१३८/ब-१,
दि.०३/०४/२०१८.
२. महसूल व वन विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-एससीवाय-०८/२०१८/प्र.क्र.३८/म-११,
दिनांक १३/०८/२०१८ व दिनांक १७/१०/२०१८.

प्रस्तावना :-

पाणीटंचाई निवारण कार्यक्रमांतर्गत राबविण्यात येत असलेल्या उपाययोजनांकरीता निधी उपलब्ध करून देण्याची पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने मागणी केल्याप्रमाणे सन २०१८-१९ या चालू वर्षात या कालावधीतील पेयजल टंचाई निवारणार्थ घेण्यात आलेल्या उपाययोजनांवरील प्रलंबित खर्चाची देयके तसेच ग्रामिण व नागरी भागात पाणी टंचाई निवारण कार्यक्रमासाठी राबविण्यात येत असलेल्या उपाययोजनांकरीता या विभागाने उपरोक्त संदर्भ क्रमांक ०२ येथील शासननिर्णयान्वये एकूण रुपये २०७५४.५७ लक्ष इतका निधी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागास अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे उपलब्ध करून देण्यात आला आहे. सध्या राज्यातील पेयजल टंचाईची गंभीर परिस्थितीत लक्षात घेता, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने रुपये १५० कोटी इतक्या निधीची मागणी केली आहे. त्यानुसार निधी उपलब्ध करून देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

सन २०१८-१९ च्या टंचाई कालावधीत ग्रामीण/ नागरी भागात पाणी टंचाई निवारण कार्यक्रमासाठी राबविण्यात येत असलेल्या उपाययोजनांवरील खर्चाची देयके अदा करण्याकरीता निधी उपलब्ध करून देण्याची पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने मागणी केल्याप्रमाणे रुपये १५० कोटी (अक्षरी रुपये एकशे पन्नास कोटी फक्त) इतका निधी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागास उपलब्ध करून देण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त सन २०१८-१९ या चालू वित्तीय वर्षात मागणी क्र. सी-६, २२४५ नैसर्गिक आपत्ती निवारणार्थ सहाय्य ०१, अवर्षण १०२, पिण्याचा पाण्याचा पुरवठा (९१), राज्य आपत्ती निधीच्या मानकांनुसार खर्च (९१)(०१), पिण्याचा पाण्याचा आकस्मिक निकडीचा पुरवठा, ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर) (२२४५ ००९३) या उपशीर्षाखाली पुरवणी मागणीद्वारे मंजूर करण्यात आलेल्या उपलब्ध निधीतून रुपये १५० कोटी इतका निधी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागास अर्थसंकल्पीय

वितरण प्रणाली (BEAMS) द्वारे वितरीत करण्यात येत आहे. संबंधित विभागाने सदर खर्च वर नमूद केलेल्या बाबींवर अंतिमतः खर्ची टाकावा.

३. सदर निधी चालू आर्थिक वर्षातच खर्च होणे अपेक्षित असून, तो व्यपगत होणार नाही अथवा कोषागारातून आहरीत करून बँक खात्यात काढून ठेवला जाणार नाही, याचीही दक्षता घेण्याच्या सूचना पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने संबंधितांना द्यावी.

४. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाकडून मागणी करण्यात आलेले रुपये १५० कोटी इतका निधी वितरीत केल्यानंतर सदर निधीचा विभागनिहाय / जिल्हानिहाय आणि उपाययोजनानिहाय माहितीबाबत उपलब्ध करून देण्याबाबत तसेच वितरीत निधीच्या ८०% निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्रे सादर करणे या प्रमुख अटीवर यापुढे निधीचे वितरण करण्यात येईल.

५. सदर निधी ज्या प्रयोजनासाठी वर्ग करण्यात आला आहे, त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर होत आहे, याची पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने खातरजमा करावी व हा निधी पाणी टंचाई कालावधी व्यतिरिक्त अन्य कालावधीतील उपाययोजनांसाठी व इतर बाबींवर खर्च होणार नाही, याची पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने दक्षता घ्यावी.

६. नैसर्गिक आपत्तीच्या निवारणार्थ उपलब्ध करण्यात आलेल्या तरतूदीतून मागील वर्षात घेण्यात आलेल्या विविध योजना/ पाणी पुरवठा विषयक कामे पूर्ण करण्यात आली असल्याचे पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने खात्री करावी.

७. पाणी जीवनावश्यक /अत्यावश्यक बाब असल्याने, त्या आडून गैरप्रकार होणार नाहीत, त्याच-त्याच योजना पुन्हा-पुन्हा दरवर्षी घेण्यात येत नाहीत व त्यावर अनावश्यक खर्च करण्यात येत नाही, याची पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने दक्षता घ्यावी.

८. ज्या जिल्ह्यांना मागील आर्थिक वर्षात देण्यात आलेल्या निधीपैकी ज्या टक्केवारीच्या प्रमाणात उपयोगिता प्रमाणपत्रे सादर केलेली आहेत. त्या जिल्ह्यांना तेवढ्या टक्केवारीप्रमाणे निधी वितरीत करण्यात यावा. त्यानुसार पाणीपुरवठा विभागाने कार्यवाही करावी.

९. वितरीत निधी स्वीय प्रपंजी लेखा खाते (Personal Ledger Account) अथवा बँक खात्यात न ठेवता तो कंत्राटदारांना थेट Electronic Clearing Services द्वारे वितरीत केला जाईल, या अटीच्या अधिन निधी वितरीत करण्यात येत आहे. तरी त्यानुसार पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने कार्यवाही करावी.

१०. ज्या प्रयोजनासाठी निधी वितरीत करण्यात आला आहे त्याबाबतची जिल्हानिहाय भौतिक प्रगतीची माहिती पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने या विभागाकडे दर महिन्यास मासिक खर्चाच्या अहवालासोबत सादर करावी. निधी वाटपाचे लेखे, अभिलेखे/नोंदवह्या विहित कार्यपद्धतीनुसार अनुदान आहरीत व वितरीत करणाऱ्या कार्यालयाच्या स्तरावर अदयावत ठेवण्यात याव्यात. त्याचप्रमाणे दरमहा होणाऱ्या प्रत्यक्ष खर्चाचे पत्रक पुढील महिन्याच्या ५ तारखेपर्यंत पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने एकत्रितरित्या मदत व पुनर्वसन प्रभागास न चुकता सादर करावीत. दर तीन महिन्यांनी झालेल्या खर्चाची, महालेखाकार कार्यालयात नोंदविण्यात आलेल्या खर्चाशी पडताळणी करून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र या विभागाकडे तात्काळ सादर करावे. तसेच कोणत्याही परिस्थितीत मंजूर निधीच्या मर्यादेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही, याची दक्षता नियंत्रक अधिकाऱ्यांनी घ्यावी.

वितरीत करण्यात आलेल्या अनुदानातून जर काही रक्कम खर्ची पडणार नसेल तर ती रक्कम विहित वेळेत शासनास प्रत्यार्पित करण्यात यावी.

११. सदर निधी जरी मदत व पुनर्वसन विभागाकडून अर्थसंकल्पीत करण्यात आला असला तरी त्याचे सनियंत्रण पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाकडे असल्यामुळे सदर निधीचे नियमातील तरतुदीनुसार कोटेकोरपणे लेखापरीक्षण करण्याची जबाबदारी पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाची राहिल. तसेच यानुषंगाने विधीमंडळविषयक, महालेखापाल यांच्या लेखापरीक्षण / लोकलेखा समिती विषयक वा इतर कोणत्याही स्वरूपाचे कामकाज पूर्णतः पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने हाताळणे आवश्यक राहिल. वितरीत करण्यात येत असलेल्या निधीचे लेखे पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाने स्वतंत्ररित्या ठेवावेत.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०२०२१३१३११७५१९ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(राजश्री राऊत)

वित्तीय सल्लागार व सह सचिव

प्रति,

- १) मा. मुख्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- २) मा. मंत्री (महसूल/ मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ३) मा. मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ४) मा. राज्यमंत्री (मदत व पुनर्वसन) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ५) मा. अपर मुख्य सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ६) मा. अपर मुख्य सचिव, मदत व पुनर्वसन प्रभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ७) मा. महालेखापाल १/२, (लेखा व अनुज्ञेयता /लेखा परीक्षा) महाराष्ट्र राज्य, मुंबई /नागपूर.
- ८) अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
- ९) संचालक, लेखा व कोषागरे, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
- १०) वित्त विभाग, (अर्थसंकल्प-३/अर्थसंकल्प-६/व्यय-९/व्यय-३/अर्थोपाय कक्ष /वित्त आयोग कक्ष) मंत्रालय, मुंबई
- ११) कार्यासन अधिकारी (ब-१/म-७/म-३/पीएसी/पीएसी-१कार्यासने) महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १२) निवडनस्ती (म-११).